

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 226.
TELEFON Nr. 226.
Măsurătorii neînscrise nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
Se primesc la Administrația
Brașov și la următoarele
SIFURII de AMUȘURI:
la Viena la Hr. Dukos Nachf.,
la Augsburg la H. & Marie Les-
nar, Heinrich Schalek, A. O-
pelt Nachf., Anson Oppelk.
la Budapesta la K. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
ppold (VII) Erzsébet-körút
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 16 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și lavo-
ra. — **REOLAM** pe pagina
1 și o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în neoare
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. și
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. și an.
Se primumără la toate
cile postale din țara și de
afară și la d-nii colectorii
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața
Târgului Inului Nr. 30, etaj
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu douăzeci de bani
o cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Atât
pentru abonamentul
sunt a se plăti

Nr. 275.

Brașov, Sâmbătă 19 Decembrie

1909.

Lăcomia de pământ... Din al doilea articol publicat de »Unirea« în chestia unei școale agronomice:

»Astăzi sătenii nu se mai pot pune sub raportul acela de avere, sub care erau înainte de aceasta cu 30—40 de ani. Căci din hotarele întinse, mari, din belșugul de pământ al anilor aceluia astăzi s'a ales nimica. Că în același hotar s'au format nouă moșii mari și pământul, ce era tot al sătenilor în urma comasărilor a ajuns în multe locuri a fi numai jumătate sau chiar și mai puțin de jumătate, căci în restul hotarului au intrat noi proprietari, cari și-au făcut moșiile lor tot din hotarul sătenilor. Urmarea a fost, că din comasare sătenii și noii proprietari mari s'au separat total unii de alții, că pământul acestora a devenit pentru săteni inaccesibil, iar ce le-a rămas lor a fost insuficient pentru a putea hrăni pe toți și astfel s'a ridicat prețul pământului enorm. Bani ce se dau astăzi pentru pământ, aproape nu mai sunt în nici o proporție cu valoarea aceluia. Și cu toate acestea lăcomia de a cumpăra moșie, de a cumpăra pământ, e pretutindenea mare. Generația aceasta nouă par'că lucră cu îndoită râvnă de a răscumpăra, ce au risipit înaintașii ei cu mîntea ușoară. Bani ce vin din România, din Germania, din America, bani câștigați cu lucrul mînilor, aproape toți în cumpărări de pământ merg. Pe aici și colo cetim chiar cum se asociază sătenii și cumpără câte o moșie mare și o parcelează, tot semne, că se lucră cu puteri nouă pentru a cuprinde din nou terenul de mai înainte.

Aceasta este situația satelor, a sătenilor noștri. Pe deoparte hotarul mic, jumătate ca și cum a fost sub generația, ce apune, prețul aceluia acum e însă enorm; pe de altă parte râvna de a cumpăra cu ori-ce preț, de a răscumpăra tot ce s'a risipit mai înainte. În împrejurările aceste oare nu este un lucru tare natural, ca și noi să-i dăm mîna de ajutor pe cât numai putem?...«

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“
Cu 1 Ianuarie st. v. 1910
se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii ziarului nostru, cu atât mai vîrtos, că din pricina mulțimei restanțelor suferă foarte mult expediția regulată a ziarului. Rugăm din nou cu insistență ca să se reguleze abonamentul restant, almintreia va fi oprită trimiterea ziarului.
Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
ADMINISTRAȚIUNEA.

O luptă în jurul constituției engleze.
I.
Găsindu-l important pentru a înfrunsa cetitorilor noștri o adevărată luptă în viața constituțională a Angliei, cu care maghiarii noștri atât de bucuroși o asemănă pe a lor — ne grăbim a da acest articol nepărtinit, în două bucăți. Cetitorii noștri vor cunoaște dela sine uriașele deosebiri între felul de luptă și între intențiile politice personale sau politice ale celor două neamuri. O singură asemănare vor găsi poate: înepăținarea și lăcomia feudalilor. — »Gaz. Tr.«
Niciodată istoria parlamentarismului european nu a mai arătat o dilemă așa de cumplită ca și aceea în care a fost pusă camera lorzilor, prin guvernul Asquith. Problema reformelor financiare a fost în așa fel întocmită de Lloyd George (ministrul de finanțe, N. R.) și de majoritatea camerei comunelor, încât neapărat

trebuia să provoace o luptă între noua **democrație**, dornică de adânci transformări sociale și între **lorzii** amenințați tocmai de ambițiile lor imperialiste și protecționiste.

Se știe anume, că mișcările muncitorilor, considerabilele cheltuieli cu întărirea marinei, insuficiența venetilor, vechi și grele pasive, au îndemnat pe ministrul de finanțe să recurgă la noi impozite, în valoare de 420 milioane, **aruncate asupra proprietății și asupra moștenirilor**. Nimic mai legitim și mai echitabil pentru echilibrul finanțelor engleze.

Dar între lorzi se făcu o mînie nebună, pentru-că statul îndrăznia să se atingă de venitele lor enorme. Comunele au votat proiectul de lege. Camera lorzilor însă răspunse cu amenințări și cu bătaie de joc. Atunci Lloyd George a spus cu toată îndrăzneala lui cuvintele, ce se pot socoti ca întâia ciocnire, și cari rămân de veșnică actualitate:

»Impositele, spunea, împotriva căror protestează din resputeri adversarii noștri, nu vor fi modificate. Și iată de ce nu. S-a zis că noul budget va da o lovitură grea industriei și proprietății. Ce greșală. De când s-au început desbaterile, comerțul într-una se ameliorează. La bursă nimic n-a scăzut; din contra. Singurul lucru ce-a scăzut — da'ncă simțitor! — este prestigiul ducilor. Știți dv. cât costă pe țeară întreținerea unui duce? Atîta cât două Dreadnoughturi.

Pentru arendașii și lucrătorii lor, ei sunt aceiași groază ca și acele mari cuirasate, față de cari au un singur avantaj: durează mai mult. Câtă vreme erau ca niște idoli, tăceau pitic, îndată ce însă au fost puși la o mică contribuție pentru cei săraci, țipă ca din gura șarpelui.

Ei pretind că noi vrem să distrugem ori-ce proprietate. Nu-i adevărat. Știți dv. de care partid se țin cei mai bogați oameni din Camera Comunelor? De partidul liberal. Credeți că ne-ar fi sprijinit ei,

dacă căutam a i ruina? Nime nu vrea mai mult decât, ca cei bogați să plătească partea lor, la cheltuielile țării. Destulă vreme se tot bucură ei de bogățiile țării. Muncitorul, ar vrea și el puțină bunăstare. Ar avea lipsă de o locuință mai bună. Și va avea-o. Budgetul cel nou îi va permite.

Clasele muncitoare nu mai vreau să se înădușe în case strâmte. Nu palate își doresc; numai o casă mai largă.

Cea mai mare plîngere a marilor proprietari e, că nu-i egală și proporționată împărțirea impozitelor pe pământ.

Multă vreme n-au fost proporționate impozitele în o direcție; las să fie acuma și în altă direcție neproporționate. Proprietarii mari ar trebui să mulțumească prevedinței, că pot în sfârșit contribui și ei cu ceva la ușurarea săracilor. Dacă ei nu vreau s-o facă, vom face-o noi pentru ei. Vom da noi bile și pentru camera Lorzilor.

În materie de finanțe singură camera comunelor poate hotărâ. Acesta e un drept moștenit al nostru, pe care-l vom ști și păstra. Nu vom lăsa să ni se sfarme constituția. Lorzii să-și dea seamă de ce fac: ei vreau să deslănțuiească o revoluție. Ei bine, pot ei s-o decreteze, dar e rândul națiunii să spună, dacă vrea s-o și ezece!

Iată niște cuvinte ca și cari mai hotărâte nu se poate, și la cari lorzii au răspuns cu refuzul din parlament, cu votul lor ireparabil. Ciudat, chiar și între liberali foarte mulți sperau, până 'n ultimele momente, că 'n definitiv lorzii vor șovăi să primească moțiunea Lansdowne, care însemna respingerea brutală a budgetului. Uitaseră ușor amenințările lorzilor, chiar înainte de a le fi fost prezentat faimosul „bill“, și 'n adevăr, cu o majoritate zdrobitoare au ezeecat amenințările lor.

FOLETONUL »GAZ. TRANS.«
Din carnetul unui trubadur modern.
VI
Poesie.
Să cânt acum voiesc în epopee
Jubirea mea curată, făr' de seamă.
Aleg situațiile și măsur versul —
Dar de povești prea lungi, vă spun, mi-e teamă.
Atunci s'aleg o formă mai concisă:
Am să o cânt în cicluri de romane,
Dar mă gândesc, că n'are să citească
I sunt prea lungi — cu nazuri, dă pașianțe.
Nici asta nu? Ei bine: madrigale,
Ghazel, macamă, stanțe sau terține,
Dar, lucrul naibii, mi-am lăsat acasă
Poetica — e groasă — nuș de cine...
Și — iacă — văd, că ea încet s'apropie!
A! Dacă-i vorba chiar de reverie
Am să o strâng în brațele-mi focoase...
Atât pricepe ea din poezie...
Pajul Cherubim.

Moș-Radul.
Alfred Moșoiu.
Voi nu l-ați cunoscut pe Moș-Radul, bătrânul cel adus de spate, cu barba ninsă și ochii abia licărind în fundul capului. E vreme multă de atunci, eram copii, când moș Radul zâmbea de vorbele noastre și-și petrecea vremea cu noi. Ba mama ades îi zicea c-a ajuns în mîntea copilăriei, și el tăcea, în clipa aceia glasul lui era mut și gândurile lui duse, departe...
Atunci ochii lui sticleau umezi de lacrimi, se făceau mai mici, nevăzuți, mușchii feții se-ncrețeau și el își îngropa obrazul îndată în palmele mari și noduroase. Și noi ne uitam curioși, strănși roată împrejur.
De ce plînge moș Radul? Moș Radul nu știu de ce plînge... ori poate râde... așa chibzuim și-n ruga lui tăcută și ascunsă de lume o năzuință sfărîmată de vârtejul soartei, îi deștepta pentru a nu știu câte-oară în suflet mânia!
Ne iubea mult bătrânul. Se uita la noi, ca și cum ar fi avut în față o lume de fericiți, fața lui era senină și ades ne spunea că noi copiii suntem razele lui de lumină. El nu mai avea ce căuta decât dragul copiilor; o dragoste pornită fără frâu, care creștea mai mare, tot mai mare, îl absorbea din lumea din afară, făcându-l

să trăiască numai pentru mărginita lume a copiilor.
Așa steteam ceasuri întregi lângă el, lângă glasul lui abia auzit, și dulce, lângă privirea lui senină. Câte basme nu ne-a povestit el; cu lumina surășului lui de câte-ori n-am amuțit din plîns. Alergam nebuni spre el, am fi lăsat tot, lângă dansul aveam destul.
Odată dimineața, când arunca soarele luminile lui slabe peste văile târgului, când se băteau culorile violete pe verdele câmpurilor, în răcoarea plăcută a începutului de ziuă, așteptam pe Moș Radul să mergem cu căruța afară la câmp, el să ia fân pentru cai, noi să culegem flori și să rotim ochii pe nesfârșitul întins de câmp.
Când plecam, nici că ne mai aminteam de ograda noastră. La început era cearta la toartă, care să stea pe capră lângă moș Radul.
— Stau eu.
— Ba stau eu.
— Ba eu stau că n-am stat nici-odată.
— Ba mie mi-a spus moș Radul asară că mă ia, și așa ne certam o bucată bună de cale și moșul ne privea rîzând și căuta să ne împace de-opotrivă. Când eșeam pe bariera târgului de începea să ne bată ușor vîntul mai răcoros și mai curat cu miros de flori uscate după câmp, ne puneam să ascultăm din glasul lui moș Ra-

dul câte-o istorie nesfârșită. Mai târziu, când ajungeam, soarele începea să ne doargă, atunci prindeam să alergăm sub un nuc bătrîn și umbros, străin, în mijlocul câmpului.
Și așa ne treceam zilele, stînd de vorbă cu el, mergînd ades la câmp, ascultînd minunatele povești bătrîne din gura celui trecut de vreme. De câte-ori trebuia să plecăm, sara, în ajun n'ci că puteam să-nchidem ochii de bucurie.
Era prin August, soarele răsărea mai târziu ca să se incline curînd peste dealuri, îmi aduc aminte bine, când am plecat din noapte cu toți, cu moș Radul, din târg. Câmpurile rămăneau perdue în urma noastră, și-n șerpuirea șoselei nu se zăreau decât chipurile înalte ale telegrafului. Atunci mergeam tăcuți, ca nici-odată, răcoarea începutului de ziuă, nu ne dăduse graiu necurmat ca în alte dați. Uitîndu-ne unul la altul, tăiam cele două întinsuri despărțite de cale, și-n clipele acele nu ne gândeam decât la necul cel bătrîn unde trebuia să găsim veselia. Și cum mergeam așa, moș Radul curmă tăcerea; cu glasul lui surd ne întîmpină ca în totdeauna oftînd adînc și dureros.
»Copii și eu am avut un ficior ca voi. — Și lacrimi i-au răsărit în ochi — da, un ficior voinic și mîndru ca voi... și s-a dus, mi l-o luat Dumnezeu. Tare era bun

Cabinetul Lukács-Iusth — a căzut. A căzut încă înainte de-a fi luat ființă — oricât de viu era în fantazia și în nădejdile viitorilor guvernamentali! Audiența lui Iusth a fost scurtă de tot.

După o jumătate de ceas s-a reîntrors la hotel Sacher și a spus corespondenților de ziare:

»Ivindu-se grave complicații obiective, negocierile s-au întrerupt pentru totdeauna.« Cu trenul de 3 p. m. a și plecat înapoi la Budapesta.

Dar e vorba acum: oare poftete ațâțate odată nu vor fi mai puternice decât complicațiile obiective?

Din Austria. Camera seniorilor a adoptat și ea convenția comercială cu România, precum și legea, care autorizează guvernul să reguleze raporturile comerciale cu străinătatea. Raportorul d-l Schwegel a arătat necesitatea de a semna tratate comerciale cu statele balcanice: Grecia, Turcia și Muntenegru.

Un ziar italian despre români. Revista »L'Italia al Estro« publică un articol de Alexandru Dudan asupra unei călătorii făcute în Ungaria, Serbia, Bulgaria și România. Dudan discută cu căldură luptele maghiarilor pentru independență, dar condamnă persecuțiile îndreptate în contra naționalităților, pe cari le descrie în culori foarte negre, spunând că românii sunt cei mai expuși la aceste persecuții. Românii speră ajutor din partea social-cristinilor din Viena, dar crede că salvarea stă numai în lupta directă pe baza propriilor forțe.

În ce privește România, scriitorul Dudan nu se exprimă în mod favorabil asupra României oficiale. Simpatizează însă cu poporul român, insistând asupra caracteristicii rasei latine în populația românească și descrie marile latifundii din România, pe cari le condamnă din punct de vedere economic.

Cel mai nou osândit politic român în Ungaria.

D-l Francisc Hossu Longin intră în temniță pe un an de zile și va plăti o mie de coroane amendă.

Procurorul, spune telegrama, a adus aminte juraților că unguri au fost uciși de Români în 1848 când, cea ce a uitat să spuie procurorul, români în număr și mai mare au fost uciși de unguri, cari au început ei întâiu și cari erau față de Suveranul lor în stare de rebeliune.

Cine e osânditul dela Deva, aceasta trebuie s-o știe publicul de aici.

Generalele președintelui organizației naționale românești, pe care Statul n-a vrut s-o recunoască, e un om de o energie neobișnuită, de o convingere neclintită a drepturilor neamului său, de o francheță vitează, care nu cruță pe nimeni și nimic.

Casa lui, în care d-na Elena Hossu Longin revarsă bunătate și idealism, e o cetate de conștiință națională cum nu cunoșc alta, în acele părți unde cultura înaltă, ca și bogăția și noblețea sângelui, apropie adesea așa de mult de maghiaris-

mul aristocratic ori de germanismul intelectual. Numai românește se vorbește acolo și numai pentru a da rost ideilor celor mai radicale și intransigente din punct de vedere românesc.

Francisc Hossu Longin, osânditul de astăzi — un om mai în vârstă și a cărui sănătate se poate resimți de lipsurile și melancolia temniței — nu samănă cu cea mai mare parte din românii cari fac în Ungaria politică pe basă națională. Chibzuieli, tratative, dibăcii, — tot acest politicianism sterp în jurul stăpânirilor fără drept și fără lege, îi sunt străine. Cu politicianii dela noi n-a avut niciodată nimic a face; opera lor în Ardeal o privește ca nefastă. Dela activism în condițiile de astăzi nu așteaptă nimic.

Cu o hotărâre neclintită el se ține la o parte de zarva și micile succese ale zilei.

Neobișnuit a fost și la judecată. Alții vorbesc, se apără, ori pentru a scăpa de o pedeapsă nedreaptă, ori măcar pentru ca vorba lor să aibă răsunet între români. Răzlețul din Deva despretuiește și una și alta. Cu un eroism tăcut, a înlăturat dreptul său de apărare. Refuzul de a vorbi a fost cea mai strajnică dovadă a zădărniceii punctului de vedere de drept în Ungaria de astăzi.

Celui care va intra în temniță fără a-și fi plecat fruntea și va ieși din ea mai mare pentru ea, în casa dela Deva, să nu se mai vorască de ceia ce a fost, îi trimitem expresia simpatiei și adâncii noastre considerații

(»N. Rom.«)

N. Iorga.

Scrisori din România.

O conferință despre Goga. — Alte demonstrații și bătăi. — Sănătatea primului ministru. — Espulsări în masă.

București, 29 Dec. n.

Intriat la Ateneu de »Societatea femeilor române« în fața unui public, din nenorocire puțin număros, d-nul profesor G. Bogdan-Duică, și-a dezvoltat interesanta sa conferință asupra ultimului volum de poezii a lui Octavian Goga »Ne chiamă pământul«.

E greu de studiat, zice d-l Bogdan-Duică opera unui scriitor care de abia e la începuturile sale și d-sa preferă a face mai bine o analiză psihologică a omului.

Comparând pe Goga cu Coșbuc, d-sa spune că cel dintâi ne redă mai sincer viața Ardeleanului decât celalalt, care e prea idealist. Goga fiind dintr-un neam de preot, religiozitatea își are reflexul în opera lui.

Dar aceasta religiozitate nu formează o excepție prin poetul Goga, ci ea cuprinde sufletul întregului popor de dincolo.

Prin urmare reflexul religiosității din opera lui Goga, nu e numai expresia firei lui ci a întregului popor ardelean.

Ar urma însă ca Goga să fie un om pacinic; din contra el este sălbatic în sentimentele sale, el este aderentul principiului »ochi pentru ochi, dinte pentru dinte«. Citează ca exemplu poezia »O rază« în care în fericirea lui se gândește și la nefericirea altora. Ura lui este frumoasă, este

religioasă. Alt caracter al urei lui este durerea trecutului istoric. Exemplu »In drumul minței«. În câte-va exemple foarte plastice d-l Bogdan-Duică arată suferințele amare ale poporului ardelean din secolii trecuți și justifică prin aceasta cel de al doilea caracter al lui Goga.

Ardeleanii sunt niște oameni infundați la suflet, iar Goga este isbucnirea sufletului lor. Ca exemplu conferențiarul alege poezia »Ioan Crâșmarul« căruia fugindu-i nevasta, stă 3 zile pe gânduri fără hrană, fără nimic, apoi chiamă lumea și-și bea toată crâșma, își distruge toată averea, își arde casa și pleacă în lume.

Așa e sufletul Ardeleanului — apă lină dar adâncă!

Stilul lui Goga e foarte energic, te ține încordat cât citești tot volumul; stilul lui energic, termenii lui aspri sunt expresia sufletului.

»Goga nu este numai un poet actual pentru Românii de dincolo ci este un poet necesar vremurilor acestora.«

D-l Bogdan Duică conchide că Goga este un poet național, chiar regional, când încearcă însă chestiunile universale este insuficient.

Ca și eri, studenții universitari voiau să facă aseară o manifestație în contra ziarului »Adevărul«. Un număr mic de studenți, să fi fost vre-o cincizeci de inși, au trecut prin fața acestei gazete strigând:

— Jos »Adevărul!«

În vremea asta eșiră doi vânzători din gangul ziarului și sfidară pe studenți cu strigătul: »Adevărul, ediția III-a de seara«. Atunci studenții au luat gazetele »Dimineața« și »Adevărul« din mâinile vânzătorilor și le-au dat foc.

Cei de la »Adevărul« au răspuns punând tumba în ușa și umplând de apă pe studenți. La protestările acestora s-au adunat cetățenii cari treceau pe-acolo și un alt grup de studenți ce rămăsesse mai în urmă. Se auziau strigăte: — Jos »Adevărul! Jos vânzătorii streinilor!

Din tipografia »Adevărului« a pornit ca răspuns o ploaie de pietre.

Mai mulți studenți și chiar inspecto-ri de poliție Cantuiriari, au fost loviți de proiectilele asvârlite de la »Adevărul«. Atunci studenții s-au infuriat și au prins pe vânzătorii cari eșeau luându-le foi din »Adevărul«.

În str. Sărindar au fost arse câteva zeci de foi; iar pe calea Victoriei, în fața teatrului, studenții au ars câteva sute de exemplare.

Pe str. Lipscani mai mulți studenți au fost huiduiți și inzultați de sindicaliști. Peste o oră un grup de studenți a colindat localurile din centrul capitalei cumpărând foi din »Adevărul« și distrugându-le. La berăria Academiei era aproape să se înceapă o încăierare între câțiva sindicaliști ce se aflau acolo și studenți. Aici, pe când mai mulți studenți dădeau foc câtorva exemplare din »Adevărul«, un individ înalt, blond, s-a repezit pe la spate asupra lor cu o măciucă și a început să-i lovească. Un student a fost lovit atât de rău în cap, încât a căzut jos. El a fost transportat la

o farmacie din apropiere unde a fost pansat.

Agresorul se numește Nicolae Marinescu, e în vârstă de 19 ani, șade în str. Gura Lupului Nr. 40 și lucrează la fabrica de nasturi a d-lui Cohen; iar noaptea se indeletnicește cu vânzarea gazetelor.

În urma examenului radiografic al rânilor d-lui președinte al consiliului, care a avut loc eri dimineață, doctorii au publicat următorul buletin:

Starea sănătății d-lui președinte al consiliului este cât se poate de satisfăcătoare. Azi dimineață s-a făcut esamenul radiografic pentru a se determina poziția exactă a celor două gloanțe, cari l-au lovit.

Radiografia a confirmat prevederile clinice. Glonțul din stânga, care a pătruns prin umărul stâng a ocolit coastele și se găsește acum în partea anterioară a toraxului la o profunzime de 13 cm. Glonțul din dreapta care a pătruns sub umărul omoplatului la înălțimea celei a 8-a coaste se găsește la 1 cm. jum., departe de coloana vertebrală în masa musculară, la o profunzime de 3 cm, în contact cu a 6-a coastă.

D-rul Angheliescu, Buicliu, I. Cantacuzino, C. Cantacuzino, Durma, Leonte și Stoicescu.

Vindecarea complectă nu mai este decât o chestiune de câteva zile.

M. S. Regele Angliei, Eduard VII a binevoit să se intereseze de sănătatea d-lui Brătianu însărcinând pe Sir Conyngham Green, ministrul Angliei la București să-i trimită starea actuală a boalei.

De asemenea M. S. regele Ferdinand al Bulgariei a cerut știri telegrafice despre sănătatea primului ministru.

Următorii indivizi supuși streini au fost expulsați din țară și extrădați: Anghel Hristu supus bulgar, Arso Alexandru zis Simon Moise Goldstein, zis Iancu Marcovici, zis Hendel Michel, zis Grumberg Mendel, zis Millo Cerneli, zis Mihelito Hendl, zis Arco Sendl, zis Mihailitch Mendel, Arsak Oglu Moruk supus otoman, Bechir Riza supus bulgar, Tinea Constantin supus austro-ungar, Diacon Ivanoff Gheorghe supus bulgar, Deroha Ion supus austro-ungar, Errizer Ferdinand Zaharie supus rus, Gobel Iohan supus austro-ungar, Heuser Cristian Louis, supus german, Karp Gheorghe supus austro-ungar și Leibovici Avram, zis Pascu Iosef, zis și Petcu Ocnaru.

În cameră se discută un proiect de lege împotriva sindicatelor. Funcționarii publici sunt oprți cu pedepse grele de a face parte din sindicate. — În cameră d-l N. Iorga a spus această cuvântare:

Nu aprobă proiectul, deși urăște organizația sindicalistă, care nu are numai un caracter economic, ci unul politic.

Cu tot atentatul primului ministru, guvernul n-ar fi trebuit să vie cu o asemenea proiect de lege. Proiectul tinde la desființarea sindicatelor. De ce nu îndrăznește guvernul să o spună limpede?

copil. Mă uitam la el cum mă uit acum la voi, numai voi mă țineți pe lumea asta...«

Noi ne uităm unul la altul, înțelegem atunci ceva, poate mai mult decât ne-am fi închipuit, focul bătrânului, neînțeleș, acum începea să licărească mai luminos în inimile noastre.

Apoi adaugă: »Acum ar fi fost flacău mare, când o adormit era de potriava voastră, mărunț, o — mână de om...« — Și-și șterse ochii ușor.

— Spune moșule, cum s-a dus? întrebă Gheorghes, băiatul arendașului, tovarășul meu de joc, un drac și jumătate.

— S-o dus, sârmanul.

— De ce s-a dus, moșule, n-a fost cuminte?, întrebă un altul.

— Ba era cuminte, cum sunteți voi acum.

Noi ne înălțam în clipa aceia. Era cuminte dar, gândeam.

»S-o dus mititelul... Sprijinul bătrâneții mele, la el cătam mai cu drag decât la luminile ochilor.«

Un fior neînțeleș ne-a cuprins atunci mai tare pe toți. Atunci nu înțelegeam așa de limpede durerea lui, azi când îmi aduc aminte de frământarea lui sufletească, mă cutremur.

Lumina zilei se făcuse întreagă, nu

mai era răcoare, vântul ne bătea mai cald obrazii, moșul dădu bici cailor și o pornirăm mai în goană, lunecând pe valea ușoară a drumului.

Cu ochii înălțați în gol, în clipele acele, de bună samă trăia alături de flacăul lui. Noi copii zgomotoși, porniți pe glumă și jocuri, cătam tăcuți la el.

»Moșul îi trist« ne gândeam. Bietul moș!

»Bun e moș Radul!«

Când am cotit șoseaua ne-a spus: »Ia cătați colo, vedeți dealul ăla? Ei acolo am avut eu o sfoară de pământ și dacă s-o prăpădit copilul nici e-am mai văzut de dânsa, mi-o luat-o cu judecată minci-noasă ăi răi, copii, voi nu știți ce-i lumea, lumea-i rea...«

Și moșul ne-ar fi pus tot, înce, use povestea lui dar am ajuns curând la umbra nuceului. El merse după treabă, noi ne trântirăm pe iarbă, dar nici unul n-am grăit atunci nimic, mai târziu am adormit și în suflutele noastre se frământa ceva nou și necunoscut.

În amurg, când am pornit înapoi, la târg, câmpurile se întunecau într-o pânză cenușie. Soarele cobora domol peste dealuri și freamătul nuceului în șueratul perdut al vântului de sară ne făcea să ne cutremurăm mai puternic. Sara cu șoapta ei misterioasă începea să ne învălească.

Moș Radul dădu din harapnic și o pornirăm repede.

»Moșule, da unde s-a dus băiatul tău? încercă unul mai mic dintre noi?«

»S-o dus în cer, că era curat la suflet ca apa izvorului, puile. Tare-i plăceau pasările. Cât era ziua de mare căta la ele și le râdea Ehe! e vreme de atunci, moșul avea picioarele mai descleștate ca acum și nu era așa de nins și nici așa plecat de spete...«

»Da de ce te-ai plecat de spete, moșule?«

»Apoi omul cât trăește, puile, tot sus cată, când sunteți mici la pasări și la fluturi, cât sunteți flăcăi la stelele drage-lor; iarna când veți albi vă uitați la pământ că s-a ropie sfârșitul...«

Și așa, eram mai voinic, sfărâmam pietrie și alergam încolo și-ncoace nu mai ziceam nici o vorbă de oboseală. Mă dușesem la târg, cu nevastă-mea și cu copilășul, și din senin ce era de n-ai fi văzut pui de nor ne-am pomenit c-o ploaie rapede și rece, de te străbătea până în măduva oaselor...«

Am dat eu bici cailor, de geaba, ne-a plouat rău, rău de tot și când ne-am înturnat acasă, copilul s-a ofilit. Biata nevastă-mea i-a dat ce-a știut, se văta tare de frig și tremura vargă lângă gura vetrei...«

Am chemat eu și doftori de-i dela târg de mi-o luat toți banii din casă, e-ași fi dat tot, numai să-mi văi băiatul pe picioare... dar nimic. A bolit așa trei săptămâni de zile și a închis ochii. — Ușor, c-un lăcrămat, cum se stâng puii cei mici de vrăbie, o căscătură și gata...«

În clipa aceia florul ne-a cuprins și mai puternic deși nu înțelegeam destul, eram totuși conștienți de apusul unei vieteți așa de line cum ne-o povestea moș Radul...«

»Dormea, n-ași fi crezut că a murit, pe fața lui rămăsese încă viață, din când în când părea că zămbește.«

Căruta mergea răpede, întunericul sărei, luminat numai de stelele cerului ne înfloră, și noi ghemuiți unul lângă altul pe fânul căruii, ne uitam în jos, pipăindu-ne din când în când ușor, pe ascuns, să nu ne trădăm frica noastră. Atunci ne gândeam la moș Radul ca întotdeauna, dar nu așa ca de obicei, acum vedeam mai limpede pe bătrânul și prindeam să-l iubim și mai mult...«

În depărtări se vedeau luminile satului pierdute, ca niște stele coborâte pe pământ și foșnetul frunzelor din copacii după marginea șoselei avea un glas neînțeleș, misterios...«

Felul cum a fost redactat articolul care pedepsește pe muncitorii ce provoacă greve, denotă ură de clasă. Nu am făcut legi pentru protecțiunea muncitorilor, a căror stare e precară în țara noastră. Așa se explică de ce muncitorii au fost așa de influențați de d-rul Racovski.

Oratorul cetește mai multe pasagii din rapoartele d-lui dr. Popescu inspector sanitar industrial, în cari se constată starea rea a muncitorilor industriali. Murdari în mizerie, ei trăesc prost și sunt exploatați.

Printre cei 30.000 de lucrători dela căile ferate este o mișcare socialistă, în înțeles de ură de clasă. De ce nu se iau măsuri contra lor? Pe de altă parte însă direcția căilor ferate ar fi trebuit să se îngrijească de soarta lor, să construiască un cartier sănătos pentru ei, să aibă o concepție umană și socială față de lucrători.

Oratorul cetește câteva pasagii din »Calendarul Muncii« pentru a dovedi că ură împotriva claselor stăpânitoare propagă actuala mișcare socialistă revoluționară. La o asemenea stare de spirit nu se răspunde cu legi de represiune ca aceasta ci cu lumină, cu o cultură chibzuită. În orașele noastre nu există însă nici o bibliotecă, nu se țin conferințe, iar muncitorii sunt lăsați pradă agitațiilor lui Rakovski și a tovarășilor lui.

S-au făcut manifestații de simpatie pentru Ferrer, iar congresul funcționarilor dela căile ferate a trimis o telegramă lui Rakovsky.

În resumat legea e inofensivă. Dacă pe lângă legea aceasta nu veți începe o politică nouă economică și socială, pentru a crea o nouă situație morală și materială a muncitorilor, veți lăsa să crească ura lor contra statului.

STIRI.

— 18 Decembrie v.

Un rege curios. Ciudat rege au căpătat Belgienii, în Albert I-ii! Nu poartă bucurosi uniformă, nu se suie în trenuri speciale, aproape n-are o »Casă civilă și militară«. Nu vânează, căci îi e silă de sânge, nu se îmbată, nu umblă după femeile oamenilor, nu plătește întreținute din lista civilă, nu cere Statului să-i servească plăcerile și viciile. Nu joacă cărți și nu dansează. Nu dă tonul în îmbrăcăminte a supușilor săi celor mai luxoși. Îndrăznește a învăța, cetește zilnic, admiră arta dramatică fără fuste scurte, artele plastice fără diletantism și vanitate. Respectă știința și orice superioritate a spiritului: preferă un învățat unui lacheu ori unui panglicar. Se ocupă de chestii sociale. Îi e milă de suferința omenească, o caută, îndrăznește a o privi în față, se coboară a o mângâia.

O doamnă tânără, nici frumoasă, nici urâtă, îmbrăcată simplu, mergând pe drumul tuturor, căutând dureri de alinat fără a-și face nici o glorie din aceasta, o violonistă perfectă care n-a dat nici o audițiune musicală, o femeie foarte inteligentă — fiica unui medic genial — care n-a scris nimic, — iată Maria Sa Regina Belgiei.

Așa ceva credem că nu se poate tolera. Belgienii trebuie să-i izgonească. Astfel de suverani compromit o țară modernă. Un bun președinte de Republică ar fi poate în stare să facă ordine, restabilind detectele și viciile în drepturile lor!

(Neamul Românesc.)

Pentru pomul de Crăciun al Intemnițaților am primit dela domnia Dr. Zosim Chirtop avocat Câmpeni 50 cor., M. Bucur Brăila 5 cor., Bucur Popovici Hațeg, Irimie Porul Bistrița, N. N. câte 2 cor., Ioan H. Boleanu preot Apanagyfalu cor. 3.50, Ioan Cheresleş preot V. Sântiona cor. 3.50. De tot cor. 67.50. Multe mulțumite!!

În comitatul Turda-Arieș viriliștii români sunt următorii domni: 1. Dr. Zosim Chirtop avocat; 2. Coman Sogan proprietar; 3. Emil Kormos-Alexandrescu proprietar; 4. Ioan Rusu proprietar; 5. Vasile Suci preot și proprietar; 6. Nicolae Solomon protopop și proprietar; 7. Ioan Cătona proprietar; 8. Dr. George Popescu avocat; 9. Mariu Elekes proprietar; 10. Grigorie Pop proprietar; 11. Ioan Dancilă proprietar; 12. Ioan Boer preot și proprietar; 13. Bucur Sogan proprietar; 14. Maxim Teban econom și 15. Laurențiu Bozac proprietar.

Știri artistice. »Concertul« noua comedie în 3 acte de Herman Bahr s-a jucat la teatrul regal din Dresda cu mare succes.

La Berlin s-a cântat o nouă operetă a lui Fr. Lehár: »Der Graf von Luxemburg«. Critica nu e tocmai încântată.

Grâul unguresc. Profesorul Dr. Theodor Kossutany vorbește despre cărticica lui Paul Hirtz, eșită în Paris sub titlul de »Valeur nutritive des blés«. Hirtz arată cătimea de proteină ce cuprind gânele ce se află în piața lumii.

Kossutany care a făcut cercetări de același fel, timp de șase ani, arată că grânele cu pricina le aduce casa Dreyfus & Comp. spre a le amesteca la măcinat cu cele franceze, de regulă slabe, spre a putea fabrica făină bună. Cifrele date de Hirtz asupra grânelor ungurești, sunt întocmai ca ale lui Kossutany, ba chiar ceva mai bogate în proteină. Pe lângă asta arată că Hirtz le mai găsește încă o însușire: învălișul boabelor are mai puține fibre și dă mai puține tărâte (2.34 față cu 2.99 ca celelalte), deci cu $\frac{1}{3}$ mai puține tărâte.

Nu-i place însă ce spune Hirtz despre grânele sârbești, că morarii din Budapesta le cumpără spre a face din ele cea mai bună făină ungurească. Zice că vești de felul acesteia se ceteș mereu prin ziarele străine, cu scop de a strica numele cel bun al făinei ungurești. Se plânge în potriwa raportului camerei de comerț din Botoșani, care scria că făina ungurească a pierdut din calitate de când nu se mai impoartă acolo grâu românesc destul. Zice că în Anglia se vinde făină englezească sau americană sub numele de făină ungurească, deasemenea s-ar fi fabricând făină ungurească în Bohemia. Cere măsuri.

Centenarul nașterii lui Gladstone, a marelui ministru democrat, sincer prieten al tuturor popoarelor oprimate, se serbează acum în Anglia și în alte părți cu mare solemnitate și pietate.

Afacerea Helfert. Ziarele din Germania publică știrea următoare după »Birjewija Wiedomosti« din Petersburg: În urma cererii supusului german Helfert, s-au oprit în casa Mendelsohn et Comp. din Berlin niște depozite ale statului rus în sumă de patru milioane de ruble, creanță a lui Helfert, provenind din timpul războiului ruso-japonez. În timpul aceluși război vaporul german »Anhalt« a plecat la Wadijostock pe numele lui Helfert cu proviziuni și muniții pe comțul Rusiei. Pacea fiind încheiată în timpul călătoriei vasului, guvernul rus a refuzat a plăti suma învoită. Tribunalul german a judecat lui Helfert suma cerută. Acum un ajutor de procuror al departamentului Casației a fost trimis la Berlin spre a regula afacerea.

Oprirea depozitelor guvernului rusesc făcută în casa de bancă Mendelsohn & Co. nu e un incident diplomatic; e vorba de o afacere juridică între un cetățean german și guvernul imperial rus. Se crede că o transacție va fi stabilită în curând.

Un artist otrăvit de amanta lui. În Paris face mare senzație arestarea unei funcționare dela marea casă »Louvre«, anume Maria Touret, acuzată că l-ar fi otrăvit pe artistul Godart. Touret trăia de mult în cercurile artistice, având relațiuni cu ei și apărând mereu sub alt nume. În ultimul timp ea avea relațiuni cu Godart. Cum acesta suferea de dureri de cap, ea îi dădea din când în când câte un praț de antiperină. În una din zilele trecute profitând de imprudența i-a dat otravă în loc de antiperină și artistul încetă din viață după câteva minute. Marie Touret, tăgăduiește că l-ar fi otrăvit pe Godart. Sunt însă indicii cămea ea a comis într-adevăr această crimă.

Un proces de calomnie. Curtea cu jurați din Viena s-a ocupat cu procesul de calomnie intentat de George Nastici, avocatului Dr. Hofmohl, pentru un articol pe care acesta l-a publicat în »Neue Freie Presse« în timpul procesului din Agram. Nastici retrăgându-și plângerea, Hofmohl a fost achitat.

Comemorarea unui cutremur. Senatul italian a discutat măsurile proiectate în favoarea victimelor cutremurului de pământ din anul trecut în Calabria și Sicilia. Președintele, toți miniștrii și senatorii s-au ridicat în picioare. Președintele comemorează aniversarul teribilului cutremur de pământ din anul trecut care a pus în Calabria și Sicilia. Primul ministru d-l Sonnino a declarat că guvernul are conștiința de datorile sale către parlament și țară și se va sili cât va fi cu putință să repare desastzul imens din anul trecut. Acest proiect a fost aprobat fără discuție: apoi senatul s-a amânat sine die.

Congresul sionist din anul acesta s-a ținut în Hamburg, sub președinția lui Max Nordau. Anul acesta au luat parte la congres și delegații Turciei. S-a discutat cu deosebire chestia, dacă noul regim din Turcia ar fi înclinat sau nu să vândă sioniștilor teritoriul Palestinei, unde ar fi să se înființeze viitorul imperiu ovreesc. Nordau e pesimist. — Averele sioniștilor e $7\frac{1}{2}$ milioane mărci. Sporul pe anul trecut a fost 600.000 mărci.

Furtuni în Portugalia. Din Lissabona se anunță, că în țara întreagă sunt furtuni mari. În Oporto 700 de corăbii și bărci au fost parte total distruse, parte rău avariate. Pagubele se ridică la 100 milioane franci. Regele și ministru-președinte au plecat imediat la Oporto.

Apollo Bascop. Sâmbătă și Duminecă: Romanul unui stringător de cărpe. Rat-chiff (drame). Flautistul fără noroc. Facerea de bine își are roadele sale. Eroul de pantofi (umor). Instantaneu din viața împăratului Wilhelm. Cea mai sprintenă barcă de motor. Viața în Arabia (studii).

Varietăți.

Ochianul astronomic. Anul 1909 e al 300-lea dela inventarea ochianului astronomic. Camille Flammarion însă e de părere că în 1610 la 7 Ianuarie st. n., s-a făcut cea dintâi observație astronomică prin mijlocul ochianului. Și anume în ziua aceea a descoperit Galilei sateliții lui Joie. Dar însușirea linților și oglinzilor se cunoșteau mai de mult. În ruinele Ninivei s-a găsit o bucată de cristal în șase colțuri, plan-covexă, deci o linie. Aristofan cunoștea puterea linților convergente de a aprinde sau topi lucrurile puse în focarul lor, căci vorbește de acest mijloc de a șterge datorile topind ceara de pe tăblițele creditorului. Era o linie sau o oglindă și o întrebunțau toți în loc de amar.

Seneca spune că milionarul Hossius Quedra avea oglinzi cari arătau degetul gros cât brațul. Plinius arată că Neron privea la jocurile de gladiatori printr-o linie de smaragd, căci era miop, deci lintea era concavă. Având linți concave și convexe le-ar fi fost lesne a face ochiane. Dar n-au făcut. N-au făcut nici în vârsta de mijloc, deși le întrebunțau pe amândoi ca ochelari. Baion în veacul al XIII și Giombattista della Porta vorbesc de combinarea acestor linți spre a vedea departe. Dar întâiu în Olanda s-au pus în practică. În 1609 erau în Paris »ochiane olandeze«. Galilei auzind de ele, a făcut și el.

În sferele înalte. D-rul Fleming și prof. Steyrer s-au urcat cu balonul până la 8000 de metri, anume ca să facă observații asupra efectului răirii aerului, asupra oamenilor și animalelor. Aveau cu ei doi epuri de casă, doi șobolani, șapte soareci și dintre plante mai multe feluri de bacterii. De la 5000 în sus au început a simți lipsa de oxigen și de apă, mai ales când muceau cu descărcatul săculețelor cu nisip. Aveau o mască pe care o puneau și înghiteau oxigen în plămâni, lucru care îi înviora pe dată.

Fleming a leșinat între 7-8000 de m., când a scos masca.

Foarte rău a lucrat asupra lor și lumina, pricinuindu-le răni primejdioase. Unul din ei a zăcut 3 zile, cu friguri etc. și era așa de schimosit la față că nu-l puteau cunoaște nici cei mai buni prietini.

Statul Congo. Statul Congo își are începutul de prin 1867, când s-a înființat asociația africană internațională. În 1884 a fost la Berlin o conferință, care l-a micșorat dând bucăți din el Spaniei și Portugaliai. Însă abia din 1894 se pot privi ca înălțurate toate greutățile. În 1905 s-a năruit o comisiune, care să facă anchetă și să propună măsuri de îndreptare. În 1906 s-a publicat raportul.

S-a propus sporirea proprietății localnicilor, plata dărilor în muncă și produse, înlocuirea sistemului de transport în apă, etc.

Regele Belgiei încuviințează măsurile și se declară șeful statului celui nou. Făcându-și parlament, mijloace de luptă în potriwa boalei somnului și a introducerii de alcool. Anglia a cerut purtare omească față de localnici, în puterea actuali din Berlin, totodată desființarea domeniilor regelui și statului și a monopoliurilor. În puterea legilor din 1906 (4 Dec.) și 1908 Belgia și-a alipit Congul, răscumpărând domeniile Coroanei.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 31 Dec. Audiența lui Iusth e descrisă cam astfel de Pester Loyd:

Iusth a rugat pe Maj. Sa să dea o declarație în favorul băncii.

Maj. Sa a răspuns, că este împotriva despărțirii economice, de oarece interesele monarhiei ar suferi pe urma acestei despărțiri. L-a somat însă pe Iusth să urmeze pertractările.

Iusth a spus, că n-are nici un înțeles continuarea pertractărilor.

Regele și-a exprimat regretale sale pentru că s-a zădărnicit o combinație, care deșteptase multe nădejdi.

Regele s-a despărțit de Iusth cu vorbele:

„Rămânem totuși prietini“.

Budapesta, 31 Dec. În club Iusth a spus, că la audiența a făgăduit regelui să renunțe la toate pretenziunile militare, dacă se vor implini pretenziunile economice.

Când a sosit a zis cătră ai lui: „vedeți nu m-am păcălit!“

Viena, 31 Dec. Înainte de a fi primit în audiență Iusth, au fost la Regele, Francisc Ferdinand, și Aehrenthal.

Cernăuț, 31 Decemvrie. La deschiderea dietei provinciale au avut loc scene vehemente, între deputatul Weidenfeld și între deputații Onciul și Lupul. Românii voiau să-l palmuiască pe Weidenfeld, care să purta provocator. Anză la ceartă a dat propunerea lui Dr. Onciul, ca să se parceleze între țărani moșiile fondului religionar. Mitropolitul Repta a vorbit în contra. Polonii, germanii și ovreii s-au reținut de la vot, reprezentanții proprietății mari au părăsit sala. Astfel Onciul a fost silit să-si retragă propunerea.

Bibliografie.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni musicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die Ensamle Träne?« — 2) »Der Totenkranz«. — 3) Vergänglichheit«. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, iar Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alose creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Ram.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Mulțumită.

Subscria jalnică familie exprimă și pe calea aceasta On. reuniuni de cântări maghiare din Brașov mulțumitele sale pentru frumoasa-i prezentare corporativă sub steag și pentru cântările duloase, ce le-a executat la înmormântarea scumpului nostru decedat, asemenea reuniunii birtașilor și a pantofarilor, cari s-au prezentat în corpore cu steagurile lor, și au depus coroană, și la toți amicii și cunoscuții, cari au depus coroane și au asistat personal la înmormântarea iubitului și neuitatului nostru părinte resp. soț.

Jalnică familie
Finta.

Cele mai bune cadouri de Crăciun portrete mărite după orice fotografie, la Francis Bichoff, strada Hirscher 20.

Conversații în limba franceză de d-na Bichoff, parisiână. Ora 2 cor.

Slăbirea de nervi

este a se atribui sau încordări- lo diferit ale inimii

unei munci prea iri- tătoare, unei lucrări spirituale prea încor- date, sau urmărilor simtemintelor noastre îngrijorate și dure- roase etc. sau concu- renței prea agitate a secolului nostru. Per- soane cu nervi slabi care încețoșează în lipsa de putere și energie a încercat ca cu aju- torul Electricității să se tămăduiască, și as- tăzi n'au destule cu-

vinte de mulțumită și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pen- tru aceia recomandăm tuturorce lor ce sufer de slăbiciune să-și procure bro- sura noastră „Tractat despre Electro- therapia modernă. Această brosură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor provoca la ziarul nostru.

Institutul de ord. medical „ELECTRO-WITALIZER“, Budapesta IV., Károly-körút 2. Felem. 51.

Johann Szvetlik, din Alsófe- hérkut scris în 29 Dec. 1908. Mult stimat D le Dr.! Mă bucur că Vă pot aduce la cunoștință că nu mai am răgușeli, sunt iarăși vesel și mi- am recăpătat pofta de lucru. Um- bletul mie mai ușor și mai elastic. Cu un cuvânt mă simt cu mult mai bine ca înainte. Aparatul îl folo- sesc încă și acum, el funcționează perfect.

Formular pentru a cere cartea de cioste: **Institutul de ord. med. „ELECTRO-VITALIZER“** Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51. Rog-mi trimite gratis și franco, în cuvertă închisă op. l: „SISTEMUL DE VINDECARE ELCTRIC MODERN“ pentru { bărbați / femei. Numele: Comuna și poșta ultimă. Tare și lipește pe o corespondență.

R. TUZA, aurar, Brașov. 24. Strada Michael-Weiss 24. Mare magazin în: clasornice de aur și argint, precum și: obiecte de aur și argint: cu preț moderat. Reparaturile se efectuează prompt și solid. **Garante reală.** (872,8-12.)

AMERICA

Plecarea din **HAVRE** in fiecare Sâmbătă. Din **VIENA** in fiecare Marția. Bilete de drum pe

Linia franțeză.

Bilete de drum pe căile fe- rate americane la ori și care, stațiune cu prețurile originale.

Informații gratis și franco să pot lua numai dela **Linia franțeză.**

Vien IV. Wiedner Gürtel Nr. 16.

(Gegenüber der Süd u. Staatsbahn).

Adresa a se observa acurat

(687,9-15.)

Cursul la bursa din Viena. Din 30 Decembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 75
Renta de corone ung. 4%	92 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	93 25
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	216 —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	94 95
Renta de argint austr. 4 1/10	94 30
Renta de aur austr. 4%	117 50
Renta de corone austr. 4%	94 95
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 50
Losuri din 1860	172. —
Acții de-ale Băncii ung. de credit	798 50
Acții de-ale Băncii austr. de credit	671. —
Acții de-ale Băncii austro-ung.	1773 —
Napoleoniori	19 15
Mărci imperiale germane	117 80
London vista	240 72 1/2
Paris vita	95 57

Cursul pietei B. ȘOF. Din 31 Decembrie n. 1909

Bancnote rom. Cump.	18 78	Vend.	18 86
Argint român	18 70		18 80
are turcesci	21 50		21 80
Scris. fonc. Albine 5%	100 —		101. —
Ruble Rusești	253,50		255. —
Napoleoniori.	19 06		19 6
Gaibeni	11,20		11 40
Mărci germane	117. —		117,50

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de **Tunarul din Dumbrău, Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adau- sul unei côle de note (musica „Roma- nei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-pos- tal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908		1909	
13 Decembre	Acti v:	5 Decembre	12 Decembre
128.508,810	91208810 Reser. metal. aur 95056875	133.987,322	133.591,875
622,304	37300000 „ Trate aur 38535000	539.197	579.886
74.095,863	Argint și diverse monede	76.277,572	76.286.910
14.410,800	Portofoliu Român și străin.	33 522,972	33.532.031
17 103,822	*Impr. contra efec. publice 16464500	11.999,909	11.999.909
11.999,914	„ „ in cont-corent 17067531	15 011,901	15.011.901
15.372,463	Fonduri publice	3 146.621	3.146.621
3.196,121	Efectele fondului de rezervă	5.999,383	5.999.448
5.970,297	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	708,247	708 447
701 648	Imobile	849,682	855 589
811,780	Mobilier și Mașini de Imprimerie	110 369,855	108.641.105
101.259,134	Cheltueli de Administrațiune	28.546,530	22 749 044
11,105,425	Depozite libere	35.078 439	36.608 792
30.648 714	Conturi curente	456 037 630	449.711,558
415 810,095	Conturi de valori		
	P a s i v:		
12.000,000	Capital	12.000.000	12.000.000
25.202,197	Fond de rezervă	26.995,066	26.995,066
3.794,654	Fondul amortis. imob. și material	4.052,272	4 052,272
269.338,450	Bilete de Bancă în circulațiune	298.269,380	293.575,670
2.190,642	Profit și Perdere	2 237,648	2.237,648
2,025,018	Dobânzi și beneficii diverse	2.113,409	2 209,797
101.249,134	Depozite de retras	110 369,855	108.641 105
415.810 095	Scomptul 5%	456.037 630	449.711 558
	* Dobânda 5 1/2%		

Dela librăria „GAZ-TEI“ Brașov

se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici insirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Becescu: „Stefan cel mare“	Cor. —50
Răzvanovul: „Popasuri vână- torești“	1 50
Bărsan: „Visuri de noroc“	2—
Negoescu: „Fabule și fabuliști“	1 25
Slavici: „Vatra părăsită“	2—
„Din bătrâni“	2 50
Sandu Aldea: „Două neamuri“	1 50
Razelli: „Epigrame“	1 50
Mera: „Din lumea basmelor“	3,50
Goflec: „Doamne ajutăne“	1 50
Livescu: „Florea Marin“	1 50
Lecca: „Poezi.“	1 50
Coatu: „Din viața țărănească“	1 50

Popp Vasilie: „Domnița viorioacă“	2—
„Ris și plâns“	1 50
Sadoveanu: „Șoimii“	1 50
„Dureri înăbușate“	2—
„Crîșma lui Moș Precup“	2—
Alexandrescu: „Versuri“	1 25
Brătescu: „Nuvele“	1 50
Bolintineanu: „Poesii“	1 50
Negruii: „Proză“	1 50
Constantin Hodoș: „Frumos“	1 50
Ispirescu: „Basme“	1 50
Gorun: „Taina a șasea“	1 50
Leca: „Tainele cerului“	1 50
Pann: „Povestea Vorbei“	1 50
Negoescu: „Fabule“	1 21
Livescu: „Nu se cuvine“	1 50
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman)	1 50
Bărsan: „Popasuri vânător-ști“	1 50
Dauș: „Doamna Oltea“ teatru	1—

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și color
- CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIVERSE FORMATE
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGOANĂ ȘI DE NUNȚĂ DIVERSE FORMATE ȘI ÎN COLORI
- ANUNȚURI.

- REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de servicii.
- BILANȚURI
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Enverta, in lotă mărimes.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
- BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta- giul înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

AVIZ!

Subscrișul are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și provincie, că

ATELIERUL FOTOGRAFIC

:: l'a luat iarăși în regie proprie :: sub conducerea personală.

Teate lucrările ce se țin de branșa mea, (care a le numi special ar fi de prisos) le voui lifera cu prețurile cele mai ieftine spre mulțumirea clienților mei.

Atrag atențiunea asupra specialității mele de fotografii în mărime naturală și bust pe Platin veritabil.

Cu toată stima

LEOPOLD ADLER,

Photograf.

Brașov, Strada Porții Nr. 14.

(871,8-12.)